
LETOVI PRIVATNIH OSOBA KOJE DIJELE TROŠAK LETA

Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2023-002

Lista revizija:

Revizija 0 / 21. 06. 2023. - Inicijalno izdanje

Revizija 1 / 30. 04. 2024. - Brisanje zahtjeva za zapovjednika zrakoplova da isti ne smije biti zaposlen kao pilot kod Operatora zrakoplova te je jasnije definirano da platforma ne mora naplatiti trošak rezervacije.

Revizija 2 / 17. 06. 2026. – Dopunjena je definicija troška rezervacije te je uveden zahtjev za platforme da prije oglašavanja zrakoplova na platformi provjere dokumentaciju o plovidbenosti zrakoplova i policu obveznog osiguranja od odgovornosti u skladu s Uredbom (EZ) br. 785/2004.

Pokretač: Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija)

1 Područje primjene

1.1 Ova Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti (u daljnjem tekstu: Naredba) primjenjuje se na sljedeće zapovjednike zrakoplova na koje se primjenjuje Uredba (EU) br. 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (u daljnjem tekstu Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 2018/1139) (EASA zrakoplovi):

- a) zapovjednike aviona i helikoptera koji nisu kompleksni zrakoplovi, a koji provode letove privatnih osoba koje dijele trošak, uključujući i zapovjednika zrakoplova, a broj osoba koje dijele trošak ograničen je na najviše šest,
- b) zapovjednike balona, a koji provode letove privatnih osoba koje dijele trošak, uključujući i zapovjednika zrakoplova, a broj osoba koje dijele trošak ograničen je na najviše četiri, i
- c) zapovjednike jedrilica koji provode letove privatnih osoba koje dijele trošak, uključujući i zapovjednika zrakoplova.

1.2 Ova Naredba primjenjuje se na pravnu ili fizičku osobu s poslovnim nastanom u Republici Hrvatskoj, koja obavlja uslugu oglašavanja letova privatnih osoba koje dijele troškove leta (u daljnjem tekstu: platforma).

1.3 U Republici Hrvatskoj operatorima treće zemlje zabranjeno je provođenje letova privatnih osoba koje dijele trošak leta.

2 Osnova za izdavanje Naredbe

Članak 5. stavak 15. Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14)

3 Referentni propisi

- Zakon o zračnom prometu, („Narodne novine“, broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14),
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14, 155/23),
- Uredba (EU) br. 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa (SL L 212, 22.8.2018.),
- Uredba Komisije (EU) br. 965/2012 o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 296, 25.10.2012.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 965/2012),
- Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2018/1976 od 14. prosinca 2018 o utvrđivanju detaljnih pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća (L 326 20.12.2018, 64) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 2018/1976),
- Uredba Komisije (EU) br. 2018/395 od 13. ožujka 2018 o utvrđivanju detaljnih pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća (L 071 14.3.2018, 10) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 2018/395),
- Uredba (EZ) br. 785/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o zahtjevima za zračne prijevoznike i operatore zrakoplova u vezi s osiguranjem (SL L, 138, 30. 4. 2004.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 785/2004).

4 Referentne smjernice

Nema.

5 Svrha Naredbe

Svrha ove Naredbe jest definiranje dodatnih uvjeta za izvođenje letova privatnih osoba koje dijele trošak leta, kako je propisano:

- člankom 6. stavkom 4.a. točkom (a) Uredbe Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. listopada 2012. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena (dalje u tekstu Uredba (EU) br. 965/2012),
- člankom 3. stavkom 2. točkom (a) Uredbe Komisije (EU) 2018/395 od 13. ožujka 2018. o utvrđivanju detaljnih pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena (dalje u tekstu Uredba (EU) br. 2018/395), i
- člankom 3. stavkom 2. točkom (a) Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2018/1976 od 14. prosinca 2018. o utvrđivanju detaljnih pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena (dalje u tekstu (EU) br. 2018/1976).

6 Definicije i skraćenice

- a) **EASA** zrakoplov – zrakoplov kojeg je certificirala Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (dalje u tekstu: EASA) ili je njegov dizajn tipa validirala na temelju certifikacije provedene u zemlji dizajna.
- b) **Izravan trošak** – trošak nastao u vezi s letom, ograničen isključivo na gorivo, ulje, aerodromske pristojbe, naknadu za najam zrakoplova i kisik, kako je primjenjivo.
- c) **Jednaki udjeli** – ukupni izravni troškovi leta ravnomjerno podijeljeni između svih osoba u zrakoplovu, uključujući i zapovjednika zrakoplova.
- d) **Letovi privatnih osoba koje dijele trošak leta** – letovi na kojima zapovjednik zrakoplova u cilju smanjenja troškova planiranog leta, dijeli izravne troškove proporcionalno s ostalim osobama u zrakoplovu.
- e) **Neizravni trošak** – trošak koji ne smije biti uključen u dijeljenje troškova npr. održavanje zrakoplova, dobrovoljno i/ili obvezno osiguranje, amortizacija zrakoplova i slično.
- f) **Putnik** – osoba koja sudjeluje u dijeljenju izravnih troškova, a nije zapovjednik zrakoplova.
- g) **Trošak rezervacije** – naknada koju naplaćuje platforma u vezi s organizacijom ili oglašavanjem leta, koja ne čini dio izravnih troškova leta i ne podliježe dijeljenju troškova u smislu ove Naredbe.
- h) **Platforma** – pravna ili fizička osoba koja je posrednik između putnika i zapovjednika zrakoplova za dijeljenje troškova letova privatnih osoba te obavlja uslugu oglašavanja letova privatnih osoba koje dijele troškove leta.

7 Zahtjevi

7.1 Zahtjevi za zapovjednika zrakoplova

- 7.1.1 Broj osoba u zrakoplovu koje dijele trošak ograničen je do najviše:
 - a) 6 osoba u avionu i helikopteru, i
 - b) 4 osobe u balonu.
- 7.1.2 Pri izvođenju letova privatnih osoba koje dijele izravan trošak, zapovjednik zrakoplova s putnicima smije podijeliti samo izravne troškove leta, kako su isti definirani točkom 6. ove Naredbe.
- 7.1.3 Iznos izravnih troškova mora biti podijeljen na jednake udjele s brojem osoba koje se prevoze, a što uključuje i zapovjednika zrakoplova.
- 7.1.4 Iznimno od točke 7.1.3 ove Naredbe, zapovjednik zrakoplova može platiti više od jednakog udjela.
- 7.1.5 Zapovjednik zrakoplova mora informirati putnike da letovi privatnih osoba koje dijele trošak leta ne zadovoljavaju standarde komercijalnog zračnog prijevoza (CAT).
- 7.1.6 Zapovjednik zrakoplova ne smije stvarati profit od predmetnog leta.

7.2 Zahtjevi za platformu

- 7.2.1 Platforma koja oglašava letove privatnih osoba koje dijele troškove leta mora imati poslovni nastan u Republici Hrvatskoj, sukladno primjenjivim propisima Republike Hrvatske.
- 7.2.2 Platforma mora osigurati da je putnik upoznat i da je prihvatio uvjete pružanja usluge letova privatnih osoba koje dijele izravne troškove leta, a koji moraju sadržavati najmanje sljedeće informacije:
- Let se obavlja prema propisima o dijeljenju troškova leta i ne podliježe istim sigurnosnim standardima koji vrijede za operatore u komercijalnom zračnom prijevozu,
 - Za zrakoplov nije propisana obaveza da se zrakoplov održava u skladu s istim standardima plovidbenosti koji vrijedi za operatore u komercijalnom zračnom prijevozu, i
 - Zapovjednik zrakoplova nema obavezu posjedovati dozvolu profesionalnog pilota već može imati i dozvolu privatnog pilota.
- 7.2.3 Platforma mora pružiti putnicima točne informacije glede obveznog osiguranja odgovornosti za svaki let koji je reguliran ovom Naredbom.
- 7.2.4 Platforma mora na svojim mrežnim stranicama omogućiti pilotima dostupnost listama provjera, smjernicama i uputama o najboljoj praksi sigurnosti.
- 7.2.5 Platforma mora pružiti putnicima točne i značajne informacije o tipu zrakoplova kojim se leti i trenutnom iskustvu i kvalifikacijama pilota.
- 7.2.6 Platforma mora, prije oglašavanja zrakoplova, provjeriti da je:
- za zrakoplov izdana valjana svjedodžba o plovidbenosti (CofA),
 - za zrakoplov izdana važeća potvrda o provjeri plovidbenosti (ARC),
 - operator zrakoplova osiguran u skladu s Uredbom (EZ) br. 785/2004.
- 7.2.7 Platforma mora omogućiti pilotima internetski forum u cilju promocije sigurnosti i razmjene najbolje prakse.
- 7.2.8 Na zahtjev Agencije, platforma mora objaviti na svojim mrežnim stranicama promotivne materijale Agencije i EASA-e u cilju promocije sigurnosti.
- 7.2.9 Platforma mora u specifikacijama ukupnih troškova za predmetni let odvojiti trošak rezervacije od izravnih troškova ukoliko je naplatila trošak rezervacije.
- 7.2.10 Platforma mora u specifikacijama troškova prikazati trošak koji plaća putnik proporcionalno broju osoba u zrakoplovu.
- 7.2.11 Platforma mora u slučaju događaja povezanog sa sigurnošću na letu privatnih osoba s dijeljenim troškovima obavijestiti Agenciju o predmetnom događaju.
- 7.2.12 Platforma mora čuvati zapise o letu najmanje 24 mjeseca od datuma leta i treba ih predložiti na uvid kada to zatraži Agencija.
- 7.2.13 Platforma mora čuvati sljedeće zapise o svakom letu:
- Datum leta,
 - Tip i registracija zrakoplova,
 - Ime, prezime i broj dozvole zapovjednika zrakoplova,
 - Vrijeme i mjesto polijetanja i slijetanja,
 - Rezervacije putnika iz kojih je vidljiv broj putnika na letu,
 - Račune izdane putnicima za obavljeni let,
 - Specifikacije ukupnih troškova leta, i
 - Izjavu o prihvaćanju uvjeta o pružanju usluge letova privatnih osoba koje dijele troškove leta.

8 Stupanje na snagu

Ova Naredba stupa na snagu danom objave na službenoj web stranici Agencije.

U Zagrebu, 17. 06. 2026. godine

Za Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo:

Direktorica

Ana Kapetanović